

Het wetsvoorstel dat voorligt verbreedt de huidige verlofregelingen voor raadsleden. Op dit moment zijn de verlofregelingen voor raadsleden te beperkend en niet toegespitst op de dagelijkse realiteit van volksvertegenwoordigers. Als raadslid zie ik om mij heen in de gemeenteraad het effect daarvan. Sommige raadsleden komen te vroeg terug van verlof, terwijl zij daar nog niet klaar voor zijn. Anderen besluiten niet met verlof te gaan omdat zij de drempels als te hoog ervaren of omdat er voor hen geen verlofmogelijkheden zijn. Deelname aan de lokale politiek moet mogelijk zijn voor iedereen, ongeacht de levensfase of de persoonlijke situatie. Daarom zie ik als raadslid deze initiatiefwet als een waardevolle stap richting een politiek die toegankelijk is voor iedereen.

Het lokale bestuur is gebaat bij een volksvertegenwoordiging die een afspiegeling is van de samenleving, zodat iedereen zich herkent en vertegenwoordigd voelt. Een goede verlofregeling is een cruciale randvoorwaarde om het raadslidmaatschap toegankelijk te maken, zodat het raadslidmaatschap te combineren is met je andere taken en verantwoordelijkheden. Te vaak stoppen raadsleden op dit moment vroegtijdig omdat deze combinatie in de praktijk moeilijk blijkt.¹ Om je werk als raadslid goed te kunnen doen, is een goede verlofregeling belangrijk. Zolang die er niet is, gaat dat ten koste van de kwaliteit van het raadswerk en daarmee ook van een van de kerntaken van een raadslid: de democratische controle.

Deze initiatiefwet maakt het mogelijk om naast in het geval van ziekte, zwangerschap en bevalling, vervanging ook mogelijk te maken in het geval van geboorte, adoptie, pleegzorg, ouderschap en langdurige zorg. Dat is een stap in de goede richting.

Echter is dit pas het begin. Het wetsvoorstel, dat naar verwachting in najaar ter consultatie zal worden voorgelegd door het ministerie van Binnenlandse Zaken, richt zich enkel op het versoepelen van termijnen binnen de bestaande regeling. De uitbreiding van verlofvormen wordt alleen overwogen voor burgemeesters en wethouders, niet voor volksvertegenwoordigers.

Het Adviescollege rechtspositie politieke ambtsdragers (ARPA) adviseerde in 2023 om de verlof- en vervangingsregeling voor volksvertegenwoordigers beter te laten aansluiten bij de Wet arbeid en zorg.² Zij stelden dat naast de uitbreiding van de verlofvormen, het ook nodig is om de vervangingsduur voor volksvertegenwoordigers te flexibiliseren. Ook adviseerden zij de terminologie aan te passen. Op dit moment moet een raadslid 'tijdelijk ontslag' nemen in het geval van ziekte- of zwangerschapsverlof. Recent onderzoek naar belemmeringen

¹ <https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/zes-procent-van-de-raadsleden-stopt-vanwege-werk-privebalans/>

² <https://adviescollege-rpa.nl/wp-content/uploads/2023/03/Advies-verlof-en-vervangingsregelingen.pdf>

rondom verlofregelingen van vrouwen in de politiek onderstreepte dezelfde noodzaak voor aanpassingen als het ARPA in 2023 deed.³

De politiek moet mee met de tijd. De huidige verlofregeling voor raadsleden is achterhaald, niet flexibel en ontoegankelijk. Een flexibele en toegankelijke verlofregeling maakt het ambt aantrekkelijker en verlaagt drempels voor kandidaatstelling en verbetert de kwaliteit van de lokale democratie.